

JUSTĪNE LĀCE

VĒSTULES ZIEMASSVĒTKU VECĪTIM

Mīļlais, Vecīti!

Skolotāja teica, ka, ja mēs uzrakstītu Ziemassvētku Vecītim vēstuli ar savām vēlmēm, tad viņš noteikti vismaz vienu no tām piepildītu! Tā nu es nolēmu rakstīt!

Māmulīte gan teica, ka Tu tādu kā mēs neapmeklējot, bet es tam neticu. Ziemassvētku Vecītis apmeklē visus! Vai ne? Un es esmu ļoti paklausīga, gudra un uzcītīga. Es mācos 2.klasītē, un man skolotāja uz Ziemassvētkiem apsūtīja grāmatu par labu mācīšanos. Es gan skolā neesmu bijusi jau nedēļu, man jāpaliek mājās un jāpalīdz māmulītei. Viņa ir saslimusi un neganti kāšē. Man jāpalīdz strādāt, jo citādi mums pavisam nebūs naudiņas. Bet neuztraucies, Vecīt, naudiņu man nevajag! Ne to es vēlējos no Tevis lūgt! Man mūsu vietējais Dieviņa kalps teica, ka Ziemassvētkos Dieviņš noteikti atsūta kādu brīnumu, tā kā pirms vairākiem gadiem Viņš atsūtīja savu dēliņu. Tad, lūk, Vecīt, vai tu nevarētu palūgt Dieviņam, lai Viņš atsūta sniegu? Nav snidzis jau visu novembri, un tagad, decembrī, uzsniga plāna kārtiņa sniega, bet pat tā nokusa. Lūdzu, lūdzu, Vecīt, palūdz Dieviņam sniegu! Es vēlos māmulītei parādīt, ka Tu pastāvi un, ka pasaulē notiek arī brīnumi! Es tam ticu, jo nekam citam man neatliek ticēt. Lūdzu, Ziemassvētku Vecīti, atsūti pasaulei sniegu, lai tā redzētu, cik tīra un skaista tā spēj būt. Netīrais rudens nomāc pilnīgi visu, un viss šķiet tik netīrs, pieduļķots un apraiņīts! Lūdzu, atsūti sniegu!

Lienīte

P.S. Atsūti manai māmiņai zāles! Mums nav naudiņas, par ko nopirkt, bet viņai paliek sliktāk un sliktāk. Es Tev to lūdzu, jo viņa Tev, Vecīt, netic un tādēļ nevar Tev palūgt. Bet tas taču Tev netraucē, jo es ticu par diviem! Paldies!

Mīļo Salatēv!

Te Tev raksta kāds pavisam noilgojies zēns. Es dzīvoju tepat uz stūra lielā brūnā mājā. Kad nāksi pie mums, nepaiesi garām. Šajā mājā vienmēr ir trokšņaini un skraida daudz bērnu. Mēs visi esam ļoti nepaklausīgi un bezkaunīgi (kā saka auklītes), bet mēs tāpat esam vientuļi, un ar katru gadu mūsu kļūst vairāk. Vai Tu, lūdzu, neatbrauktu ciemos? Tas nekas, ja Tev, Salatēv, nepietiek dāvanu mums! Galvenais - atbrauc! Mēs neesam dusmīgi, ka pagājušajā gadā neatbrauci! Bijām tikai nedaudz apbēdināti. Tas nekas - atbrauc šogad, tad viss būs labots.

Es Tev, Salatēv, vēl kaut ko vēlējos lūgt. Vai Tu man nevarētu uzdāvināt mamma un tēti? Es šeit esmu jau ilgi, kopš sevi atceros! Bet mani nevēlas ņemt, jo esmu par lielu un jau maziņš biju negants! Bet, ja neatrodi, palūdz Dieviņam, lai Viņš paņem mani pie sevis. Bet noteikti atnāc, Salatēv! Lūdzu, iepriecini mūs!

Ģirts.

Sveiks, Salatēti!

Tu mani droši vien jau pazīsti, es tev rakstu, kopš esmu iemācījusies rakstīt! Paldies par pagājušogad uzdāvināto sarkano mētelīti. Es gan zinu, ka mamma tev to iedeva, bet tas nekas! Es saprotu, ka tev arī visiem nepietiek dāvanu.

Žēl tikai, ka mammīte no mums aizgāja. Nē, nedomā, ka viņa aizgāja uz veikalu vai uz kādu citu māju. Tētis teica, ka viņai palika auksti un viņa aizgāja pie Dieviņa sildīties. Kad es jautāju, vai viņa atgriezīsies, tētis saskuma un neatbildēja. Es tad sapratu, ka viņai vienmēr uz zemes būs auksti! Jā, mūsu mājā tiešam ir auksti! Mēs neesam samaksājuši par siltumu. Muļķīgi, ka cilvēkam pat siltums nevar piederēt par velti! Piedod, nevēlējos par to runāt, bet Tu jau zini, ka man patīk daudz un gudri runāt.

Es vēlējos Tev, Salatēti, lūgt pāris lietas. Pirmkārt, palīdzi manam tētim atrast darbu, viņu jau atkal atlaida par dzeršanu. Un palīdzi viņam saprast, ka neviena cita man neaizstās mamma. Viņš man sola jaunu mamma, bet vakar jau trešo izdzina. Viņš parasti piedzeras, atnācis mājās, plēš traukus un neganti lamājas. Nekad neviena viņam nevar izdarīt pa prātam. Un arī neizdarīs, es to zinu! Pa vakariem viņš mēdz ieskriet manā istabā un, mani apķēris, raudāt. Viņam šķiet, ka es esmu spēcīga un izturēšu, bet man bailes, ka es salūzīšu! Vai Tu, Salatēti, nevarētu man uzdāvināt

spēku! Man bailes, ka Tētis pazudīs, ja es salūzīšu. Uz savām kājām viņš vairs nevar nostāvēt! Lūdzu, palīdzi man!

Ilzīte.

P.S. Blakus dzīvoklī mājā kāda laba tante ar bērniņu. Es palūdzu, lai viņa arī uzraksta Tev vēstuli! Vai Tu, lūdzu, nevarētu viņu uzklaustīt!?

Dārgais Ziemassvētku vecīti!

Rakstu Tev vēstuli, jo man to palūdza kaimiņu Ilzīte. Es jau sen neticu Ziemassvētku vecītim un Brīnumiem, bet man ir, ko Tev lūgt! Vai Tu, lūdzu, varētu pagādāt manam bērniņam jaunus vecākus? Es knapi spēju aprūpēt sevi, kur nu vēl tikko dzimušu bērniņu! Abi neesam ēduši jau vairākas dienas. Šorīt kaimiņu Ilzīte mani uzciņāja ar maizes garoziņu. Bija kauns ņemt, jo viņiem jau pašiem neiet daudz labāk.

Lūdzu, uzdāvēni manam bērniņam jaunu skaistu māju un turīgus vecākus, kas spēs viņam dot to, ko nespēju es! Piedod man, vecīti! Piedod man, mazais! Piedod man, Dievs!

Jaunā māmiņa

Vēstule Dieviņam

Sveiks, Dieviņ! Kā Tev tur - zvaigžņotajās debesīs iet? Man Tev ir liels jautājums. Kāpēc tā...? Kāpēc notiek tā?

Vispār jau skaisti - uzsnīga sniegs, ko lūdzu... Dieviņ, pasaki paldies par to Ziemassvētku Vecītim! Sniegs tiešām mani iepriecina! Bet žēl, ka māmiņa to nepaspēja ieraudzīt. Viņu aizveda uz slimnīcu. Kādā vakarā viņa zaudēja samaņu un kaimiņi izsauca ātro palīdzību. Slimnīcā viņa nogulēja divas dienas un tad uzkāpa debesīs pie Tevis, Dieviņ! Es nesaprotu, kādēļ viņa tā steidzās pie Tevis! Viņa tā arī nepaspēja pārliecināties, ka pastāv brīnumi. Viņa neieraudzīja pēdējo brīnumu pasaulē - sniegu!

Tagad mani atveda uz šo brūno māju uz stūra, un nu arī es esmu viena no tik daudziem, kam nav radu šajā pasaulē. Sastapu šeit zēnu vārdā Ģirts. Viņš ir tik skumīgs... Vakars viņš sērīgi

8

noraudzījās, kā viens jauns pāris aiznes nesen dzimušu bērniņu. Zēns pagriezās pret mani un caur asarām teica: "Tā bija man domātā Ziemassvētku dāvana!" Tad viņš, skaļi raudādams, aizskrēja uz savu istabu. Pa logu ieraudzīju jaunu sievieti uz pretējā ielas stūra, kas tur stāvēja katru vakaru un sērīgi lūkojās šurp. Ieraudzījusi jauno pāri ar bērniņu iekāpjam mašīnā, viņa kādu brīdi sastinga, tad mēģināja skriet pakaļ mašīnai, bet tad nespēkā nokrita uz ielas un raudāja, un raudāja... Tajā vakarā es viņu redzēju palīdzam kādai meitenītei sarkanā mētelī nest kādu piedzērušos vīrieti. Viņas abas izskatījās salauztas...

Sēžot te pie loga un rakstot Tev vēstuli, es prātoju par sniegu. Lielas, baltas pārslas krīt lēnām un nesteidzīgi. Dažbrīd man šķiet, ka tās ir mazu bērnu dvēselītes. Dažbrīd es vēlētos būt tāda pārslīņa. Bet nē, es esmu maza meitenīte, kas sēž pie loga un jautā-kādēļ tā? Vai tu spēj atbildēt man, Dieviņ, kāpēc es šobrīd neatrodos savā aukstajā dzīvoklī un kopā ar māmiņu nepriecājos par sniegu, bet gan sēžu pie loga un raudot domāju - kāpēc tā? Kāpēc man nepieder tas mazumiņš, kas man bija - mamma un aukstais dzīvoklis? Kāpēc, Dieviņ, es esmu pazaudējusi pat to? Mīli mani, Dieviņ, jo cita neviena nav, kas to darītu!

Ar sājpu pilnu sirdi - Lienīte

P.S. Uzdāvini, Dieviņ, katram, kas tic, kādu brīnumu! Un uzdāvini tiem, kas netic, desmitreiz lielāku brīnumu! Ģirts teica, ka netic, bet es ticu. Es ticu brīnumam, es ticu Tev, Dieviņ! Mana ticība ir daudz lielāka nekā visu cilvēku neticība kopā! Mīli mani un mīli tūkstošreiz vairāk tos, kuri netic! Lūdzu! Tas viņiem ir nepieciešams.

PASAKA PAR MANI

Reiz kādā drūmā, lietainā dienā, kad neviens cilvēks neiet laukā uz ielas, bet atrodas mājās pie silta kamīna, pa ielām klīda Skumjas. Ielas bija kā izslaucītas, un Skumjas plānā kleitiņā, basām kājām lēni bradāja pa pelņēm un skuma. Šādās aukstās dienās, kad debesis mēdz raudāt, Skumjas vienmēr iet pastaigāties pa tukšajām ielām. Vientulība un Tukšums ir viņas vecāki. Tāpēc arī, Skumjām klīstot pa vientuļām un pamestām vietām, viņas jūtas kā mājās.

Bet reiz, kādā dienā Skumjas tukšajās ielās sadzirdēja smagu soļu atbalsis. Skumjas pacēla savas asarām pilnās acis un ieraudzīja lielos zābakos apautu un pelēkā lietusmēteli ietērptu Drūmumu. Viņš gāja lēni, soli pa solim likdams. Galva, kurā bija pelēka platmale, bija drūmi noliekta. Likās, ka viņš domā savas drūmās domas. Tad vīrs pacēla galvu un ieraudzīja Skumjas. Drūmums vēl nekad nebija redzējis tik neparasti skumju smaidu. Bet Skumjas uzreiz iemīlēja viņa pelēkās, drūmās un nomāktās acis. Viņi tik ļoti pieķērās viens otram, ka kāda laika arī apprecējās.

Lielais, Dieva sūtītais Liktenis, abiem bija novēlējis trīs meitas, kuras viņiem jālaiž pasaulē un pienācīgi jāizaudzina. Pirmā piedzima Garlaicība. Skumjas un Drūmums viņu izveidoja pēc vislabākajiem norādījumiem līdz pat vismazākajam sīkumam. Garlaicība iemācījās uz mākties ikvienam. Cilvēkiem - autobusa pieturā, pie zobārsta; skolēniem - stundu laikā; strādniekiem - to darba vietās... Viņa pat dažreiz pieturēja pulksteņa rādītājus, lai cilvēki pagarlaikotos mazliet vairāk. Garlaicība prata savu amatu.

Ar otro meitu bija tāpat. Otrā bija Bēdas. Arī viņu vecāki izaudzināja lieliski, un arī Bēdas savu amatu iemācījās līdz pat sīkumam. Liktenis viņas abas novērtēja un deva katrai savu mūžu.

Bet tad Skumjas un Drūmums pieļāva kļūdu. Trešo meitu viņi ieņēma ātrāk nekā vajadzēja, un viņa piedzima svētkos. Svētkos, kuros cilvēki, ticīgie vai ateisti, katru gadu apliecina, ka ir pagāni. Trešā meita piedzima Jāņos, kad cilvēki noliedz visu svēto un atļaujas būt tādi, kādi viņi ir. Viņi atļaujas priecāties uz nebēdu, piedzerties līdz ausīm un izvārtīties papardēs, līdz nespēj just neko citu, kā vienīgi velnišķīgu kaisli. Dievs sodīja Skumjas un Drūmumu, un pārvērta nabaga pastarīti par cilvēka bērnu. Trešā meita esmu es.

Drūmumam un Skumjām nācās mani atdot pie cilvēkiem audzināšanā, bet tādēļ viņi mani nepameta. Visu mūžu viņi ir bijuši

vienīgie, kas nav mani pametuši. Jau bērņībā apkārtējie bērņi juta, ka manī mājō kaut kas viņiem nepieņemams. Neviens nevēlējās mani ņemt savā smilšukastē. Sākumā es tam pretojos, bet tad iemācījos mīlēt vientulību, un mīlu to joprojām. Dažbrīd vienkārši nespēju paciest pūli, jūtos tajā slikti, bet tagad esmu iemācījusies būt viena arī pūlī. Tas ir vienkārši. Grūtāk ir būt vienatnē, ja esi divatā ar kādu. Reizēm mani pavadīja vectēvs Tukšums un vecmāmiņa Vientulība. Toties Draudzība un Mīlestība gāja man ar līkumu. Kad beidzot man likās, ka viņas abas jau klauvē pie manām durvīm, Skaudība, Naidis un vēl nesenā paziņa Greizsirdība aizdzina viņas prom...

Brienu pa lietus pielijušu mežu... Brienu basām kājām un plānā kleitiņā. Debess raud. Aukstums nemīlīgi apņem mani. Eju un izjūtu skumjas, ko dveš apkārtne, līdz pat visdziļākajai savas sirds dziļīnai. Lietus lāses piepilda manu tukšo sirdi tik liegi un maigi, kaut arī zinu, ka manā sirdī līst bēdas. Es jūtos kā mājās. Elsoju, raudu, kliežu... Sajūtu ledaino ūdeni, kas apskalo manas basās pēdas, sajūtu lietus lāses, krītam uz manas miesas. Dzirdu salijušo mežu, kā tas skumji čukst man savas bēdas... Bet es jūtos kā mājās... Es jūtos laimīga te, savā pielijušajā mežā.

Es jautāju mežam, kādēļ man Dievs ir dāvājis tādu brīnumu. Es jautāju Liktenim, kādēļ man ir tā sodība būt par cilvēku, kādēļ es nevaru būt koks, maziņš zāles stiebrīšs, kas savas saknītes dzen dziļi zemē? Kādēļ es nevarētu būt spožs saullēkts rīta aģrumā, vai drūma pilnmēness nakts? Man pietiktu, ja es būtu maza lietus lāse uz zaļas bērza lapas! Es vēlētos būt sīka sniega pārsla, kas izkūst siltā plaukstā, veikusi tik daudz jūdžu kritienā. Bet, kādēļ es esmu cilvēks? Kādēļ... Neatbild man mežs, neatbild man Liktenis. Es palieku stāvam ar pilnu klēpi jautājumu, uz kuriem man atbildes pašai jāmeklē. Un meklēšu arī!

ES SAJAUCU DEBESIS

Es paņēmu rokās debesis
un sajaucu tās.
Es paņēmu debesu zilgmi,
mākoņu baltumu
un sajaucu tos.

Citi teica:
“Debess ir apmākusies!”
Bet es taču tikai
paņēmu rokās debesis
un sajaucu tās.

Nē! Es meloju.
Īstenībā
manas rokas ir par īsām,
lai aizsniegtu
debesis...

Es spēlēju
paslēpes ar Dievu.
Es aizklāju acis ar rokām,
atklāju tās un iesaucos:
"Ku - kū! Dievs, Tu mani redzi?"
Dievs mani redz.
"Kā!" es sašutu
un uzsāku spēlēt
paslēpes ar Dievu.

Sākumā es
imidžu mainīju -
galvu noskuvu un
riņķus saliku.
Domāju –
Dievs mani neatpazīs.
Bet no pretim nācējiem manīju :
Dievs mani redz!

Gulēt ejot es
gaismu izslēdzu.
Domāju - tumsā
Dievs mani nepamanīs,
bet uz pretējās sienas
izgaismojās uzraksts:
"Dievs tevi redz!"

Reiz es uz ielas izgāju
un iespēru sunim...
Likās – Dievs mani neredz.
Nebij' ne zīmes, ne kā!
Neprātā baznīcā altāra priekšā,
matus plēsdama, kliecēju:
"Dievs mani neredz!"

Dievs noņēma rokas
no acīm un iesaucās:
"Ku - kū! Vai tu mani redzi?"